

Koncepční přístup k rozvoji čtenářské gramotnosti

Střední odborná škola Třineckých železáren

šk. r. 2024/2025

Definice čtenářské gramotnosti

Pedagogický slovník (Průcha et al., 2009, s. 42) definuje čtenářskou gramotnost jako:

„Komplex vědomostí a dovedností jedince, které mu umožňují zacházet s písemnými texty běžně se vyskytujícími v životní praxi (např. železniční jízdní řád, návod k užívání léku). Jde o dovednosti nejen čtenářské, tj. umět texty přečíst a rozumět jim, ale také dovednosti vyhledávat, zpracovávat, srovnávat informace obsažené v textu, reprodukovat obsah textu aj.“

Čtenářská gramotnost je klíčová pro rozvoj dalších gramotností (matematická, přírodovědná, informační, jazyková, umělecká a sociální).

Návrh rozvoje čtenářské gramotnosti v odborných předmětech na SOŠ TŽ

- **Pracovní skupiny:**

Vytvoření pracovních skupin pro výměnu zkušeností a odborných znalostí o metodách, pomůckách a postupech.

- **Digitální gramotnost a kritické myšlení:**

Začlenění digitální gramotnosti a metod kritického myšlení (RWCT) v třífázovém cyklu učení (Evokace, Uvědomění si významu, Reflexe).

Cíle

- Zvyšovat úroveň čtenářské gramotnosti u žáků.
- Vést žáky k pozitivnímu vztahu k odborné literatuře.
- Motivovat žáky ke čtení a soustředění se na četbu.
- Rozšiřovat slovní zásobu a upevňovat mluvnická pravidla.
- Zlepšovat techniku čtení.
- Vést žáky k pochopení významu ústního a písemného vyjadřování.

Úkoly

- Předkládat žákům vhodné odborné texty (články, knihy, internetové zprávy, odborné časopisy).
- Pracovat s autentickými texty a propojovat obsah s reálnými situacemi.
- Poskytovat žákům dostatek času k četbě.
- Využívat konstruktivistické metody učení a vrstevnické učení (diskuse, práce s chybou).
- Rozvíjet tiché i hlasité čtení.
- Vést žáky k samostatnému mluvenému projevu (prezentace).
- Zařazovat úlohy vyžadující různorodé čtenářské dovednosti a poskytovat zpětnou vazbu.
- Individualizovat a diferencovat výuku pro žáky s nízkou úrovní čtenářské gramotnosti.
- Využívat školní i volně přístupné výukové programy na PC a ICT techniku.
- Pracovat s digitálními texty a internetem.
- Využívat formativní hodnocení.
- Podporovat metodiky a pedagogy v oblasti čtenářské gramotnosti.
- Spolupracovat s odborníky (autorská čtení, návštěvy knihoven, přednášky, exkurze).
- Doplnovat školní knihovnu.
- Zařazovat do výuky metody kritického myšlení (E-U-R).

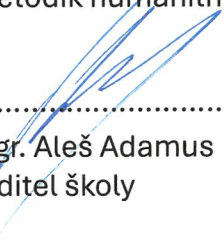
Metody kritického myšlení (E-U-R)

Fáze učení	Vhodné metody
Evokace	T-graf, Klíčová slova, Insert, Názorová škála, Metoda ANO-NE, V-CH-D, Sněhová koule, Volné psaní, Návštěvníci
Uvědomění si významu	T-graf, Insert, Názorová škála, Metoda ANO-NE, V-CH-D, Skládankové učení, Párové čtení, Učíme se navzájem, Pyramida údajů
Reflexe	T-graf, Diamant, Klíčová slova, Pětílístek, Názorová škála, Alfa box, Bingo, Kostka, Poslední slovo patří mně, Vennův diagram, Sněhová koule, Volné psaní, Pyramida údajů

Zpracoval/a:

 .....
 Mgr. Monika Szwarcová
 metodik humanitních předmětů

Schválil:

 .....
 Mgr. Aleš Adamus
 ředitel školy